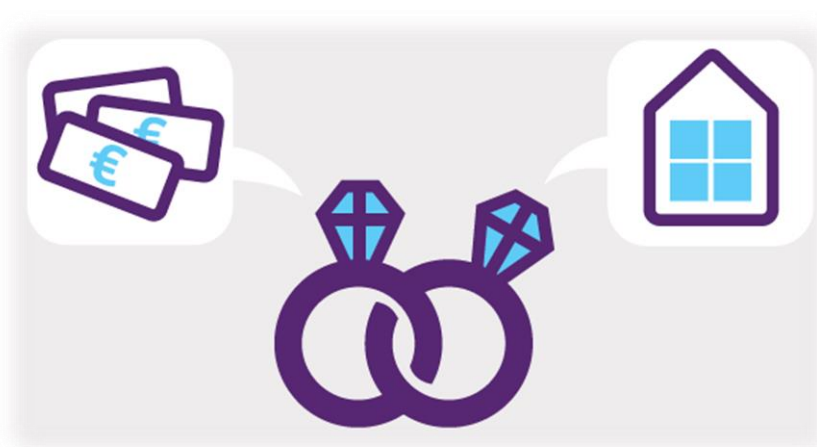

BIJLAGEN ONDERZOEKSRAPPORT: WAT PRIVE IS BLIJFT PRIVE

'Onderzoek naar de gevolgen van het nieuwe huwelijksvermogensrecht voor de praktijk van Hoffspoor Notarissen'

Student: Laura D. Deckers
Studentnr: 2072192
Opleiding: HBO-Rechten – Juridische Hogeschool Avans-Fontys
Locatie: 's-Hertogenbosch

Afstudeerorganisatie:
Hoffspoor Notarissen te Rosmalen

Afstudeermentor:
Mr. mw. Y.E. Cox-Vleeshouwers

Afstudeerperiode:
13-02-2017 - 12-05-2017

Eerste afstudeerdocent:
Mr. mw. E.C. Spijksma-Meulendijks

Tweede afstudeerdocent:
Mr. mw. N. Deters-Vermijs

's-Hertogenbosch, 29 mei 2017

Inhoudsopgave	
Bijlagen 1: Uitwerking Interviews	3
<i>Interview 1: Mevrouw mr. K.B.F. Ham-Van Herpen (kandidaat-notaris Personen- en Familierecht)</i>	3
<i>Interview 2: Mevrouw mr. Y.E. Cox-Vleeshouwers (notaris):</i>	4
<i>Interview 3: De heer mr. P.G. Heeringa (notaris)</i>	5
Bijlagen 2: Artikel 14 en 15 huwelijksvoorwaarden	6
Bijlagen 3: Uitsluitingsclausule testamenten en schenkingen.....	7
Bijlagen 4: Informatiefolder	8

Bijlagen 1: Uitwerking Interviews

Om erachter te komen hoe de werkwijze is bij Hoffspoor Notarissen voor het adviseren van cliënten inzake huwelijksvoorwaarden of testamenten en het opstellen van deze modellen, zijn er twee notarissen en één kandidaat-notaris geïnterviewd. De interviews zijn gestart met een korte toelichting over het wetsvoorstel. Tot slot is er ook gevraagd wat hun meningen zijn over het nieuwe huwelijksvermogensrecht.

Interview 1: *Mevrouw mr. K.B.F. Ham-Van Herpen (kandidaat-notaris Personen- en Familierecht)*

Mevrouw mr. K.B.F. Ham-Van Herpen is sinds 2007 kandidaat-notaris. Als cliënten bij haar op gesprek komen voor het opstellen van huwelijksvoorwaarden, is de eerste vraag waarom zij huwelijksvoorwaarden willen op stellen in plaats van trouwen in de gemeenschap van goederen. Zij wil eerst de verwachting toetsen om uit te zoeken waar cliënten inhoudelijk in het huwelijksvermogensrecht staan. De meeste cliënten weten al iets over het huwelijksvermogensrecht via hun ouders, accountants of belastingadviseurs. De echtgenoten die in een gemeenschap van goederen trouwen staan vaak niet stil bij de vermogensrechtelijke consequenties van een huwelijk. Zij worden ook niet hierover geïnformeerd door de ambtenaar van de burgerlijke stand. Daarnaast heb je nog een tussengroep die twijfelen over een samenlevingscontract of een geregistreerd partnerschap.

De voornaamste reden waarom cliënten huwelijksvoorwaarden opstellen is omdat zij erfenissen/schenken privé willen houden en/of één van de echtgenoten een eigen onderneming heeft.

Als het voor mevrouw Ham-Van Herpen duidelijk is over wat cliënten verwachten, vraagt zij aan cliënten of zij bepaalde zaken willen uitsluiten of gemeenschappelijk willen vaststellen. De meeste cliënten spreken een uitsluiting af samen met een verrekenbeding aan het einde van het huwelijk. Gedurende het huwelijk zijn dan bepaalde goederen niet gemeenschappelijk. Dat cliënten alles uitsluiten is afhankelijk van de wens en niet de leeftijd.

Voor een ondernemer is het beter om alles wat er met de onderneming te maken heeft uit te sluiten zodat het privévermogen van zijn/haar echtgenoot afgeschermd wordt van schuldeisers. Naast het adviseren van ondernemers over huwelijksvoorwaarden, adviseert zij hen ook om na een bepaalde tijd na te denken over de ondernemingsvorm. Tijdens het gesprek gebruikt mevrouw Ham-Van Herpen een bespreekformulier. Hierop staan vragen zoals hoe is de familie opgesteld, wie heeft er een onderneming, hoe wordt het inkomen verdiend etc.

Mevrouw Ham-Van Herpen vindt het nieuwe huwelijksvermogensrecht weinig doordacht. Het is niet slecht, maar er had beter naar gekeken moeten worden. De administratieplicht is zeker een punt die tot conflicten gaat leiden maar of het meer zijn dan nu daar is mevrouw Ham-Van Herpen niet zo zeker van. Wat haar wel verbaast is de consequentie voor samenwoners die een schuldbekentenis hebben afgesproken in hun samenlevingscontract en samen een huis hebben gekocht. Na inwerkingtreding van de nieuwe wet vervalt van rechtswege de schuldbekentenis bij het aangaan van een huwelijk. Zij is van mening dat een voorlichting voor (toekomstige)echtgenoten in dit geval erg belangrijk zal zijn.

Dat de erfenissen/schenken straks buiten de gemeenschap gaan vallen, daar is mevrouw Ham-Van Herpen mee eens. Veel erflaters nemen een uitsluitingsclausule op in hun testament. Na inwerkingtreding van deze wet is zij van mening dat het aantal huwelijksvoorwaarden niet fors zal stijgen.

Interview 2: Mevrouw mr. Y.E. Cox-Vleeshouwers (notaris):

Mevrouw mr. Y.E. Cox-Vleeshouwers is in 2012 begonnen als notaris. Daarvoor was zij kandidaat-notaris sinds 1996. Als cliënten bij haar op gesprek komen voor het opstellen van huwelijksvoorwaarden, vraagt zij eerst wat de cliënten belangrijk vinden. Vaak weten cliënten niet of zij willen trouwen, een geregistreerd partnerschap willen aangaan of een samenlevingscontract willen opstellen. Als cliënten willen gaan trouwen, dan vraagt mevrouw Cox-Vleeshouwers eerst waarom zij eventueel huwelijksvoorwaarden willen opstellen. Vaak willen cliënten huwelijksvoorwaarden opstellen in verband met een onderneming, erfenissen/schenken, privé geld of schulden. Mevrouw Cox-Vleeshouwers stelt vragen zoals:

- Hoeveel kinderen zijn er?
- Hoeveel vermogen hebben beide partijen?
- Verdienen beide partijen evenveel?
- Hebben beide partners kansen om geld te verdienen of vermogen op te bouwen?

Vervolgens gaat zij beoordelen welke huwelijksvoorwaarden het beste bij de cliënten past. Belangrijk is of het een eerste of tweede huwelijk betreft. Cliënten die een tweede huwelijk aangaan en bij hun ex-partner kinderen hebben, willen vaak dat het vermogen naar de eigen kinderen gaat. Hierdoor kan een koude uitsluiting het beste zijn voor de (toekomstige)echtgenoten. Huwelijksvoorwaarden met een koude uitsluiting en een finaal of soms periodiek verrekenbeding worden vaak gekozen.

Mevrouw Cox-Vleeshouwers is positief over het nieuwe huwelijksvermogensrecht. De regeling over dat erfenissen/schenken straks van rechtswege buiten de gemeenschap vallen, vindt zij een goede regeling. Hierdoor hoeven erflaters of schenkers niet meer langs een notaris te gaan om een uitsluitingsclausule in hun testament of schenkingsakte op te laten nemen. Nu worden er veel testaments opgesteld met een uitsluitingsclausule. Dit bespaart cliënten geld na inwerkingtreding van deze wet.

Daarnaast is mevrouw Cox-Vleeshouwers ook positief over de regeling dat het voorhuwelijksse vermogen van beide partners buiten de gemeenschap valt. Je ziet nu dat één van de partners een goed vermogen heeft en de andere een studieschuld. Dit willen zij dan niet delen waardoor zij nu huwelijksvoorwaarden moeten opstellen en straks niet meer. Wat betreft de schuldbekentenis die na het aangaan van een huwelijk vervalt, is mevrouw Cox-Vleeshouwers van mening dat er hiervoor een goede voorlichting moet komen.

De regeling over het ondernemingsvermogen vindt zij ondoenlijk. Ondernemers met een fatsoenlijk bedrijf zullen toch huwelijksvoorwaarden moeten opstellen.

Verder is mevrouw Cox-Vleeshouwers van mening dat het bijhouden van een administratie ingewikkelder gaat worden. Bij echtscheidingen kan dit meer ruzies opleveren. Echtgenoten moeten dan hun eigendom goed kunnen bewijzen.

Tot slot is mevrouw Cox-Vleeshouwers van mening dat er een goede voorlichting moet komen over het nieuwe huwelijksvermogensrecht. Zij is niet van mening dat er na inwerkingtreding meer huwelijksvoorwaarden zullen worden opgesteld. Eventuele nadelen voor de notarispraktijken kunnen plaatsvinden in de afwikkeling van een nalatenschap of een echtscheiding.

Interview 3: De heer mr. P.G. Heeringa (notaris)

De heer mr. P.G. Heeringa is in 2000 benoemd tot notaris in 's-Hertogenbosch. Daarvoor was hij kandidaat-notaris. Als cliënten bij hem op gesprek komen, is de eerste vraag waarom cliënten huwelijksvoorwaarden willen opstellen. Sommige cliënten hebben al ideeën over hoe zij hun zaken willen afspreken in de huwelijksvoorwaarden. Belangrijke punten bij het opstellen van huwelijksvoorwaarden zijn de erfenissen/schenken, onderneming(en), het vermogen, eerste of tweede huwelijk, etc.

Voordat cliënten op gesprek komen wordt er een informatiefolder naar hen opgestuurd. Hierdoor zijn cliënten vóór het gesprek al geïnformeerd over de vermogensrechtelijke consequenties van een huwelijk en wat zij van zo'n gesprek kunnen verwachten.

De partners die nu in gemeenschap van goederen trouwen doen dit onbewust en hebben geen idee over wat de vermogensrechtelijke consequenties zijn van een huwelijk.

Volgens de heer Heeringa zijn er een aantal die een koude uitsluiting afspreken. Dit hangt af van de aanleiding, zoals een onderneming, een tweede huwelijk of cliënten die op leeftijd zijn. De wat jongere partners nemen in hun huwelijksvoorwaarden een verrekenbeding op. De heer Heeringa is van mening dat het aantal huwelijksvoorwaarden na inwerkingtreding gelijk zal blijven. Er zullen nog steeds partners zijn die onbewust gaan trouwen zonder eerst langs een notaris te gaan, maar straks zullen zij trouwen in een beperkte gemeenschap van goederen.

Verder is de heer Heeringa van mening dat een aantal punten van het nieuwe huwelijksvermogensrecht goed zijn. Bij de huidige wetgeving vond hij een merkwaardige consequentie dat de verhaalsmogelijkheid van een crediteur na een huwelijk werd uitgebreid. Het is nu voor een crediteur mogelijk om zich naast het vermogen van de schuldenaar ook op het vermogen van zijn/haar echtgenoot te verhalen. Na inwerkingtreding van de nieuwe wet is dit niet meer mogelijk en kan een crediteur zich alleen op de helft van het gemeenschappelijk vermogen verhalen.

Daarnaast vindt hij dat de regeling over het ondernemingsvermogen tot vraagtekens gaat leiden. Hierdoor blijft het belangrijk voor ondernemers om huwelijksvoorwaarden op te stellen. Als tip geeft de heer Heeringa om de huwelijksvoorwaarden op te stellen met een finaal verrekenbeding in het geval van een onderneming. Zo wordt er bij een echtscheiding de waarde van de onderneming op dat moment verdeeld.

Na inwerkingtreding van het nieuwe huwelijksvermogensrecht is het belangrijk voor echtgenoten om een goede administratie bij te houden. Tenaamstelling zal niet meteen betekenen dat een goed van één van de echtgenoten is, maar er moet ook nog worden gekeken naar de financiering hiervan.

Wat betreft de regeling over dat erfenissen/schenken buiten de gemeenschap vallen, is de heer Heeringa van mening dat dit een vooruitgang is. Op dit moment worden er veel uitsluitingsclausules opgenomen in testamenten en schenkingsakten.

Volgens de heer Heeringa moet nog blijken of er nadelen of voordelen geboden zijn aan het nieuwe huwelijksvermogensrecht.

Bijlagen 2: Artikel 14 en 15 huwelijksvoorwaarden

VERREKENING AAN HET EINDE VAN HET HUWELIJK

In geval van overlijden

Artikel 14

1. Ingeval het huwelijk wordt ontbonden door overlijden zal er – behoudens in de gevallen als in lid 8 van dit artikel opgenomen – een verrekening plaatsvinden. Deze verrekening zal plaatsvinden zodanig, dat de langstlevende en de rechtverkrijgende(n) van de overleden echtgenoot gerechtigd zijn tot een waarde gelijk aan die, waartoe zij gerechtig zouden zijn indien er wettelijke gemeenschap van goederen tussen de echtgenoten had bestaan.

In geval van echtscheiding / scheiding van tafel en bed

Artikel 15

1. In geval het huwelijk wordt ontbonden door echtscheiding of tussen de echtgenoten bij onaantastbare beschikking scheiding van tafel en bed is uitgesproken, alsmede in het geval als bedoeld in artikel 14 lid 8 sub b, zal er – behoudens in de gevallen als in lid 5 van dit artikel opgenomen – een verrekening plaatsvinden. Deze verrekening zal plaatsvinden zodanig, dat ieder der deelgenoten is gerechtigd tot een waarde gelijk aan die, waartoe zij gerechtig zouden zijn indien er wettelijke gemeenschap van goederen tussen de echtgenoten had bestaan.

Bijlagen 3: Uitsluitingsclausule testamenten en schenkingen

H. Uitsluitingsclausule

Voorts bepaal ik nog uitdrukkelijk, dat:

- al hetgeen mijn verkrijgers uit mijn nalatenschap of anderszins ter zake van mijn overlijden zullen verkrijgen;
- hetgeen daarvoor door herbelegging of anderszins in de plaats zal komen; en
- de vruchten daarvan,

niet zullen vallen in enige gemeenschap van goederen, waarin zij krachtens huwelijk op mijn sterfdag zijn gerechtigd, dan wel te eniger tijd gerechtigd mochten zijn, en dat deze verkrijgingen en/of vruchten ook niet bij wijze van verrekening op grond van door de verkrijger gemaakte of te maken huwelijkse voorwaarden of samenlevingsovereenkomst zullen kunnen worden betrokken, terwijl ze evenmin in aanmerking mogen worden genomen bij de toepassing van enig verrekenbeding daarin met uitzondering van die ten aanzien van onverteerde inkomsten.

Het beginsel van zaaksvervanging is van toepassing als meer dan de helft van het nieuwe goed met middelen verkregen uit uitgesloten vermogen is gefinancierd.

ZACHTE UITSLUITINGSCLAUSULE

1. Voorts bepaal ik nog uitdrukkelijk, dat:

- al hetgeen mijn verkrijgers uit mijn nalatenschap of anderszins ter zake van mijn overlijden zullen verkrijgen;
- hetgeen daarvoor door herbelegging of anderszins in de plaats zal komen; en
- de vruchten daarvan,

niet zullen vallen in enige gemeenschap van goederen, waarin zij krachtens huwelijk op mijn sterfdag zijn gerechtigd, dan wel te eniger tijd gerechtigd mochten zijn, en dat deze verkrijgingen en/of vruchten ook niet bij wijze van verrekening op grond van door de verkrijger gemaakte of te maken huwelijkse voorwaarden of samenlevingsovereenkomst zullen kunnen worden betrokken, terwijl ze evenmin in aanmerking mogen worden genomen bij de toepassing van enig verrekenbeding daarin met uitzondering van die ten aanzien van onverteerde inkomsten.

Het beginsel van zaaksvervanging is van toepassing als meer dan de helft van het nieuwe goed met middelen verkregen uit uitgesloten vermogen is gefinancierd.

2. Bij ontbinding van het huwelijk dan wel beëindiging van de samenwoning door het overlijden van één van de verkrijgers van mijn nalatenschap, dan wel de echtgenoot van de verkrijger, moet, indien de langstlevende van hen dat wenst, tussen hen worden afgerekend als ware deze uitsluitingsclausule niet in dit testament opgenomen, zulks met inachtneming van het hierna onder 3 bepaalde.
3. Het bepaalde onder 2 geldt uitsluitend, in de navolgende gevallen:
 - a. indien ten tijde van het desbetreffende overlijden (een) (klein)kind(eren) aanwezig (is) zijn die zowel met de verkrijger als met de desbetreffende langstlevende een familierechtelijke betrekking hebben, én
 - b. indien ter zake van het desbetreffende huwelijk geen verzoek tot echtscheiding of scheiding van tafel en bed is ingediend en er geen sprake is van niet meer samenleven wegens verbreking van de relatie, én
 - c. de verkrijger en/of zijn (huwelijks)partner:
 - niet failliet is of met betrekking tot hem niet een aanvraag tot faillissement aanhangig is;
 - of indien failliet geweest, dit faillissement door homologatie van akkoord is geëindigd;
 - niet in surséance van betaling verkeert of met betrekking tot hem niet een aanvraag tot surséance van betaling aanhangig is;
 - niet in een positie verkeert waarin met betrekking tot hem de wettelijke schuldsaneringsregeling van toepassing is of een verzoek tot schuldsanering is ingediend, en
 - direct voor het desbetreffende overlijden een positief vermogen heeft.
4. Voor zover van toepassing sluit ik het bepaalde in de artikelen 131 en 132 van Boek 4 van het Burgerlijk Wetboek uit.

5. De leden 2 tot en met 4 van dit artikel zijn niet van toepassing, indien de na te melden tweetrapsmaking effect sorteert op het moment van overlijden van de bezwaarde.

Bijlagen 4: Informatiefolder

Voor de informatiefolder, zie de volgende pagina. Hiermee kunnen de notarissen en medewerkers van Hoffspoor Notarissen cliënten informeren over het huwelijksvermogensrecht.

HET NIEUWE HUWELIJKSVERMOGENSRECHT

Vanaf 1 januari 2018 is er een nieuwe stelsel voor het huwelijksvermogensrecht. U trouwt in een beperkte gemeenschap van goederen als u niet voorafgaand aan het huwelijk huwelijksvoorwaarden hebt opgesteld.

Wat houdt deze beperkte gemeenschap van goederen in?

- I. Voorhuwelijkse persoonlijke bezittingen en schulden vallen buiten de gemeenschap.
- II. Erfenissen en schenkingen vallen van rechtswege buiten de gemeenschap.
- III. Voorhuwelijkse gezamenlijke bezittingen en schulden vallen in de gemeenschap (bijvoorbeeld een huis en hypotheek).

HOFFSPOOR
notarissen
Uw notaris in Rosmalen
www.hoffspoor.nl

Wat wijzigt dit wetsvoorstel nog meer:

- I. Indien een onderneming buiten de gemeenschap valt, dan komt er een redelijke vergoeding toe aan de gemeenschap. Deze redelijke vergoeding geldt voor alle type ondernemingen. Daarnaast kunt u in uw huwelijksvoorwaarden eventueel een andere regeling afspreken voor de redelijke vergoeding.
- II. Privéschuldeisers kunnen zich alleen op de helft van de gemeenschap verhalen. De echtgenoot niet-schuldenaar heeft recht op de helft van de opbrengst van de uitgewonnen goed. De echtgenoot niet-schuldenaar kan ook het goed overnemen door de helft van de waarde van het goed te vergoeden aan de gemeenschap. Daarna behoort het goed aan uw privévermogen.
- III. Na ontbinding van het huwelijk door een echtscheiding zijn beide echtgenoten, ieder voor een gelijk deel, aansprakelijk voor de gemeenschapsschulden.

Wanneer blijft het belangrijk om huwelijkse voorwaarden op te stellen?

- I. Hebt u een onderneming vóór of tijdens het huwelijk het huwelijk, dan is het verstandig om huwelijkse voorwaarden op te stellen. Hierin kunt u bepalen wat er met de onderneming gebeurt als u overlijdt of gaat scheiden. Ook is het verstandig om uw partner te beschermen tegen ondernemingsrisico.
- II. Bent u niet samen 50/50 eigenaar van de gezamenlijke woning, zonder het maken van huwelijkse voorwaarden worden jullie beide 50/50 eigenaar. Hebt u meer ingebracht dan uw partner, dan hebt u een vordering op uw partner. Deze schuld van uw partner valt dan in de gemeenschap indien u trouwt zonder het maken van huwelijkse voorwaarden. De schuld wordt een gemeenschappelijk schuld. Dit betekent dat uw partner alleen de helft aan u hoeft te betalen.
- III. In het nieuwe huwelijksvermogensrecht kunnen uw ouders via een insluitingsclausule bepalen dat hun erfenis of schenking in de gemeenschap van u en uw echtgenoot valt. Wilt u dit niet, leg dit dan vast in uw huwelijkse voorwaarden.
- IV. Wilt u niks met elkaar delen dan kunt u in de huwelijkse voorwaarden een koude uitsluiting afpreken. De koude uitsluiting houdt in dat inkomsten en vermogen niet met elkaar worden gedeeld.

Bent u vóór 1 januari 2018 getrouwd? Dan geldt voor u het oude huwelijksvermogensrecht.

Laat u goed informeren door een van onze notarissen voordat u gaat trouwen. Dit voorkomt eventuele discussies na ontbinding van het huwelijk door overlijden of door echtscheiding. Voor het maken van een afspraak zijn wij maandag, woensdag en vrijdag van 8:30-17:15 en dinsdag en donderdag van 8:30-20:00 telefonisch bereikbaar op 073-523 25 33.

